

ΣΤΕ 741/2019 [ΝΟΜΙΜΗ ΑΕΠΟ ΑΙΟΛΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΟ ΒΕΡΜΙΟ]

Περίληψη

- Με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων εξεδόθη κατά παράβαση της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, διότι στην άμεση περιοχή του έργου εμπίπτουν περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί ως SCI, και έχουν περιληφθεί με τον κωδικό GR1210001 "Όρος Βέρμιο" στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000.

Εφόσον σε περιοχές Natura δεν απαγορεύεται κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, αλλά εξαρτάται η έγκριση των δραστηριοτήτων αυτών από προηγούμενη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του συγκεκριμένου έργου, εν προκειμένω δε με τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων έχει συνεκτιμηθεί ο χαρακτήρας της ως άνω περιοχής και έχει γίνει εξέταση των συνεπειών της επέμβασης σ' αυτήν, ο εξεταζόμενος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένης και της μη προβολής ειδικότερης αιτίας.

Ανεξάρτητα από τις όποιες ειδικότερες αναφορές της, από το περιεχόμενο της εγκριθείσας με την προσβαλλόμενη πράξη ΜΠΕ, προκύπτει ότι, από τη από την άποψη της καταγραφής της πανίδας και των επιπτώσεων σ' αυτήν από τη κατασκευή και λειτουργία του έργου, η μελέτη παρίσταται επαρκώς αιτιολογημένη, αμφισβητούν με συγκεκριμένο και τεκμηριωμένο τρόπο την ακρίβεια και επάρκεια των ανωτέρω εκτιμήσεων, εφόσον διά των μνημονευομένων διαδικτυακών τόπων, στους οποίους άλλωστε δεν αναρτάται κάποιου είδους πρόσφατη έρευνα ή μελέτη, δεν αποδεικνύονται οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί τους, όπως περί βιοτόπου αρκούδας στο Βέρμιο κ.ά. Εξάλλου, δοθέντος ότι η υπόψη περιοχή δεν εντάσσεται σε Ζώνη Ειδικής Προστασίας, ούτε χαρακτηρίζεται ως Σημαντική Περιοχή για τα πουλιά, σύμφωνα δε με την ΜΠΕ δεν αποτελεί κύριο μεταναστευτικό διάδρομο, οπωσδήποτε δεν απαιτείτο ως προϋπόθεση για την έκδοση της προσβαλλομένης ΕΠΟ η σύνταξη ειδικής ορνιθολογικής μελέτης.

Σε κάθε περίπτωση, οι επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα έχουν επαρκώς εκτιμηθεί, ενόψει και της φύσεως του επίμαχου φιλικού προς το περιβάλλον έργου και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του (αραιά χωροθετημένης Α/Γ, ώστε να επιτρέπεται η απρόσκοπτη διέλευση των πουλιών ανάμεσά τους). Συνεπώς οι ισχυρισμοί των αιτούντων περί ανεπανόρθωτης βλάβης στην πανίδα/ορνιθοπανίδα της περιοχής πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι, ως απαράδεκτοι δε, καθ' ο μέρος αμφισβητούν ευθέως την ανέλεγκτη ακυρωτικώς τεχνική κρίση της Διοικήσεως.

Ενόψει των αναφερομένων στην ΜΠΕ και δεδομένου ότι, κατ' αρχήν, εξ ουδεμιάς διατάξεως επιβάλλεται η σύνταξη ειδικής διακριτής μελέτης για τη χλωρίδα της περιοχής, η ΜΠΕ παρίσταται επαρκής, ως προς τα σχετικά ζητήματα, και ο σχετικός λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι δεν προβάλλεται πώς θα επηρεαστούν τα αναφερόμενα φυτικά είδη από το είδος της ένδικης δραστηριότητας, ούτε ο ισχυρισμός συνοδεύεται από οποιαδήποτε τεκμηρίωση.

Εφόσον από το περιεχόμενο της μελέτης του επίμαχου έργου προκύπτει ότι έχει αποτυπωθεί η κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής και ότι έχει κατ' αρχήν ληφθεί πρόνοια για τη διατήρηση και αποκατάσταση ειδικώς των δασικών εκτάσεων και εν γένει του φυσικού περιβάλλοντος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Εξάλλου, οι μελετητές εκτιμούν ότι το έργο δεν θα αλλοιώσει τα τοπιολογικά χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής, σ' αυτό δε συνηγορεί, πρωτίστως, η μεγάλη κλίμακα των ορεινών όγκων της περιοχής σε σχέση με την κλίμακα των γραμμικών διαστάσεων των ανεμογεννητριών. Κατόπιν αυτών και ενόψει των διαλαμβανομένων στη ΜΠΕ, ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Και τούτο ανεξαρτήτως της αοριστίας και του αναποδείκτου των προβαλλομένων ισχυρισμών, περί αντιθέσεως του έργου προς το ν. 3827/2010 και περί βλάβης στην υγεία των κατοίκων των γύρω περιοχών από το έργο.

Προβάλλεται ότι για την άδεια εγκατάστασης αιολικού πάρκου απαιτείται, κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος, να έχει προηγηθεί η σύνταξη σχεδίων χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως τα αιολικά πάρκα. Ουδέν όμως περί τούτου έλαβε χώρα στη συγκεκριμένη περιοχή. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος, διότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3851/2010, η χωροθέτηση του επίμαχου έργου έγινε με άμεση και αποκλειστική εφαρμογή των διατάξεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε.

Όπως έχει παγίως κριθεί, η ευθεία αξιολόγηση από μέρους του δικαστή των συνεπειών ορισμένου έργου ή δραστηριότητας και η κρίση αν η πραγματοποίησή του αντίκειται στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης εξέρχονται των ορίων του ακυρωτικού ελέγχου, διότι προϋποθέτουν διαπίστωση πραγματικών καταστάσεων, διερεύνηση τεχνικών θεμάτων, ουσιαστικές εκτιμήσεις και στάθμιση στηριζόμενη στις εκτιμήσεις αυτές. Κατ' ακολουθίαν, παράβαση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης μπορεί να ελεγχθεί ευθέως από τον ακυρωτικό δικαστή μόνον αν από τα στοιχεία της δικογραφίας και με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας προκύπτει ότι η προκαλούμενη από το έργο ή τη δραστηριότητα βλάβη για το περιβάλλον είναι μη επανορθώσιμη και έχει τέτοια έκταση και συνέπειες ώστε προδήλως να

αντιστρατεύεται την παραπάνω συνταγματική αρχή. Τέτοια περίπτωση όμως δεν συντρέχει εν προκειμένω, ενόψει και όσων έχουν ήδη γίνει δεκτά και συνεπώς ο λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας πρέπει να απορριφθεί.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Π. Καρλή

ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

2. Επειδή, με αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 170044/9.1.2014 αποφάσεως του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή και λειτουργία του έργου "Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στο όρος Βέρμιο, συνολικής ισχύος 465 MW, αποτελούμενο από επτά (7) αιολικά πάρκα.... και των συνοδών σε αυτό έργων, των Δήμων Βέροιας και Νάουσας Νομού Ημαθίας και του Δήμου Εορδαίας Νομού Κοζάνης".

3. Επειδή, μετ' εννόμου συμφέροντος και εν γένει παραδεκτώς παρεμβαίνει στην δίκη υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης πράξεως η δικαιούχος αυτής "Α. Β. ΕΕ" .

4. Επειδή, η υπό κρίση αίτηση ασκείται μετ' εννόμου συμφέροντος από τα δύο πρώτα εκ των αιτούντων κυνηγετικά σωματεία, στους καταστατικούς σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η προστασία του θηράματος και του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής του έργου και εν γένει της χώρας (ΣτΕ 1973/2017, 3565-6/2014, 4981/2014, 1226/2014, 2915/2012, 4448/2010) και τα οποία επικαλούνται ότι από την εκτέλεση του έργου θα υπάρξουν επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, στην οποία, εξ άλλου, φέρεται ότι κατοικεί ο τρίτος αιτών. Περαιτέρω, οι αιτούντες παραδεκτώς ομοδικούν προβάλλοντες κοινούς λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι ερείδονται επί της αυτής νομικής και πραγματικής βάσεως.

5. Επειδή, σύμφωνα με τον ν. 3468/2006 (Α' 129), με τον οποίο μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2001/77/ΕΚ για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (L 283), για την εγκατάσταση και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Α.Π.Ε.) απαιτείται, μεταξύ άλλων, άδεια παραγωγής, η οποία εκδίδεται από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε., άρθ. 3), έγκριση περιβαλλοντικών όρων κατόπιν υποβολής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (άρθρο 8 παράγρ. 3 περ. β' και 6, όπως το άρθρο 8 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παράγρ. 2 του ν. 3851/2010, Α' 85) και άδεια εγκαταστάσεως, εκδιδόμενη από τον Γ.Γ.Π. ή τον Υπουργό

Περιβάλλοντος, κατά περίπτωση (άρθρα 7 και 8 παράγρ. 1 και 2). Εξ άλλου, με τον ν. 4014/2011 (Α΄ 209) θεσπίσθηκε νέο καθεστώς για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων. Ειδικότερα με τα άρθρα 2 -10 και 17 του νόμου αυτού αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160) όπως το άρθρο αυτό είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 (Α΄ 91), και ορίσθηκε ότι για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων κατηγορίας Α΄ απαιτείται διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την διεξαγωγή ΜΠΕ και έκδοση απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (άρθρο 2). Η αρμόδια αρχή για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δραστηριοτήτων της υποκατηγορίας Α1 του άρθρου 1 είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ήδη Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας), η δε έγκριση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται με απόφαση του αντίστοιχου Υπουργού (άρθρο 3 ν. 3014/2011). Σύμφωνα δε με τα άρθρα 3 και 4 της εκδοθείσης, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, υπ' αριθμ. 1958/2012 υπουργικής αποφάσεως (Β΄ 21/13.1.2012), η ηλεκτροπαραγωγή από αιολική ενέργεια ισχύος ίσης ή μεγαλύτερης των 30 MW και εντός περιοχών δικτύου Natura 2000 (υπό 1 Παραρτήματος Χ) ανήκει στη 10η Ομάδα («Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας»), Υποκατηγορίας Α1. Κατά τις διατάξεις αυτές, για τη χορήγηση άδειας εγκαταστάσεως αιολικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας απαιτείται, μεταξύ άλλων, η εξέταση και εκτίμηση των περιβαλλοντικών και άλλων επιπτώσεων από την εγκατάσταση του σταθμού στην πέριξ αυτού περιοχή, η εκτίμηση δε αυτή γίνεται, κατ' αρχήν, κατά το στάδιο της εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1650/1986 και το μεταγενεστέρου αυτού ν. 4014/2011 (πρβλ. ΣΕ 3816/2010, 1508/2008, 2569/2004 7μ.). Κατά την αξιολόγηση αυτή λαμβάνονται υπόψη οι όροι των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης καθώς και το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Α.Π.Ε., το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 49828/12.11.2008 απόφαση της Επιτροπής Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του χωροταξικού σχεδιασμού και της αειφόρου ανάπτυξης. (Β΄ 2464, βλ. ΣΤΕ 2474/2011, 1542/2017 κ.ά.).

6. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, κατόπιν της χορηγήσεως αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό σταθμό από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) για τους αιολικούς σταθμούς Βέρμιο Ι, ΙΙ, ΙΙΙ, ΙV, V, VI και Βέρμιο θέση Γκιώνα - Μπουρίκα - Παναγίτσα - Σπανός (βλ. αποφάσεις ΡΑΕ 70/2011, 2058/2010, 2057/2010, 2056/2010, 2059/2010, 2060/2010 και 2061/2010) και βάσει του υπ' αριθμ. 127414/29.11.2010 εγγράφου της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), με το οποίο εγκρίθηκε η εκπόνηση ενιαίας μελέτης για τους ως άνω αιολικούς σταθμούς, υποβλήθηκε Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το σύνολο των ανωτέρω επτά αιολικών σταθμών αρχικώς στις 30.6.2011 και κατόπιν, υπό την ισχύ του ν. 4014/2011, στις 3.4.2012. Η εν λόγω ΜΠΕ προέβλεπε την δημιουργία ΑΣΠΗΕ ισχύος 522 MW, με 174 ανεμογεννήτριες (Α/Γ). Συναφώς, ελήφθησαν γνωμοδοτήσεις από τις

αρμόδιες υπηρεσίες, οι περισσότερες των οποίων ήταν θετικές και χωρίς όρους για την χωροθέτηση του έργου. Με την ΓΕΕΘΑ, Φ.100.1/ 179149 Σ.4531/11.10.2012 θετική, κατά τα λοιπά, γνωμοδότηση του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας ζητήθηκε, η μη υλοποίηση εγκατάστασης δέκα έξι (16) Α/Γ. Ομοίως προτάθηκε η μη εγκατάσταση τριών (3) ακόμη Α/Γ με το 141889/2012/18.7.2013 έγγραφο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Εξάλλου, η Διεύθυνση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας του ΥΠΕΚΑ ζήτησε την σχετική έγκριση επέμβασης από τον Υπουργό υπό όρους (136339/2.10.2013), ενώ η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας απέστειλε την κατά πλειοψηφία θετική γνωμοδότηση της οικείας Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης υπέρ του έργου (16/21.6.2013). Τέλος, το Δημοτικό Συμβούλιο Νάουσας, μολονότι εκφράζει κατ' αρχήν θετική γνώμη για την υλοποίηση του επίμαχου έργου στο Βέρμιο, υιοθετεί τις υποβληθείσες ενώπιόν του παρατηρήσεις της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας Θράκης (πρώτης αιτούσης), ως προς την ΜΠΕ και, συνακόλουθα, απορρίπτει αυτήν ως ελλιπή και ζητά -μεταξύ άλλων - την τροποποίησή της και την επανυποβολή της με συμπληρωματική εκπόνηση ειδικής υδρογεωλογικής μελέτης και ειδικής μελέτης επιπτώσεων στην ορεινή κτηνοτροφία (αριθμός απόφασης 274/2012 του Δημοτικού Συμβουλίου Νάουσας). Συναφώς, το Δημοτικό Συμβούλιο Εορδαίας εκφράζει κατά πλειοψηφία και υπό όρους θετική γνώμη υπέρ του έργου (500/2012, ΑΔΑ: ΒΕΙΒΩΡ6-ΡΚΞ), ενώ το Τμήμα Περιβάλλοντος του Δήμου Βέροιας υπέβαλε δύο εισηγήσεις προς το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο, μία αρνητική (12.6.2012) και μία θετική υπό όρους (11.7.2012). Κατόπιν των ανωτέρω, η εταιρεία «Α. Β. Ε.Ε.», με το υπ' αριθμ. ΕΝΟ-3801/2013 έγγραφό της, ενημέρωσε την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ ότι καταργεί δέκα εννιά (19) Α/Γ από τις προβλεπόμενες στη ΜΠΕ, σύμφωνα με τις ως άνω γνωμοδοτήσεις του ΓΕΕΘΑ και της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με συνέπεια την κατάργηση αντίστοιχων σχετικών έργων, παρέσχε δε και περαιτέρω διευκρινίσεις. Κατόπιν των ανωτέρω, εξεδόθη η ήδη προσβαλλόμενη απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (Α.Ε.Π.Ο.) για την κατασκευή και λειτουργία του έργου " Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στο όρος Βέρμιο, συνολικής ισχύος 465 MW, αποτελούμενο από επτά (7) αιολικά πάρκα: 1. Αιολικός σταθμός ισχύος 36 MW στη θέση Βέρμιο Ι των δήμων Βέροιας και Νάουσας του Νομού Ημαθίας, 2. Αιολικός σταθμός ισχύος 36 MWστη θέση Βέρμιο ΙΙ (Κρυονέρι) των Δήμων Βέροιας και Νάουσας του Νομού Ημαθίας, 3. Αιολικός σταθμός ισχύος 39 MW στη θέση Βέρμιο ΙΙΙ (Γούρνες Τσουμαγιάς – Καλύβια Κατσαρού – Καλύβια Αρκούδα) του Δήμου Βέροιας του Νομού Ημαθίας, 4. Αιολικός σταθμός ισχύος 33MW στη θέση Βέρμιο ΙV (Στουρνάρι) του Δήμου Βέροιας του Νομού Ημαθίας, 5. Αιολικός σταθμός ισχύος 36 MW στη θέση Βέρμιο V (Πύργος – Μαγούλα) των Δήμων Βέροιας και Νάουσας του Νομού Ημαθίας, 6. Αιολικός σταθμός ισχύος 30 MW στη θέση Βέρμιο VI (Ξεροβούνι) του Δήμου Βέροιας του Νομού Ημαθίας, 7. Αιολικός σταθμός ισχύος 255MW στη θέση Βέρμιο (Γκιώνα – Μπουρίκα – Παναγίτσα – Σπανός) του Δήμου Εορδαίας, Βέροιας Νομών Κοζάνης και Ημαθίας, και των συνοδών σε αυτό έργων των Δήμων Βέροιας και Νάουσας Ημαθίας και του Δήμου Εορδαίας Νομού Κοζάνης". Το εν

λόγω έργου, που αφορά στην κατασκευή και λειτουργία αιολικών πάρκων από 155 Α/Γ των 3 MW εκάστη σε Περιοχή Αιολικής Καταλληλότητας - ΠΑΚ, κατ' άρθρο 5 παρ. 2 του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ, ανήκει στην πρώτη υποκατηγορία της πρώτης κατηγορίας έργων ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του.

7. Επειδή, από τις οδηγίες 79/409/ΕΟΚ, ήδη 2009/147/ΕΚ, και 92/43/ΕΟΚ, σε συμμόρφωση προς τις οποίες εκδόθηκαν, αντιστοίχως, οι κοινές αποφάσεις α) 414985/29.11.1985 του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Αναπληρωτή Υπουργού Γεωργίας (Β' 757) και ήδη ΚΥΑ 37338/1807/Ε.103/1-9-2010 (Β' 1495), και β) 33318/3028/ 11.12.1998 των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας και Πολιτισμού (Β' 1289) και ήδη ΚΥΑ 14849/853 /Ε 103/4-4-2008 (Β' 645), προκύπτει ότι καταρχήν δεν αποκλείεται η εγκατάσταση αιολικών πάρκων εντός ή πλησίον περιοχών του δικτύου Natura 2000, και Ζ.Ε.Π., αλλά το επιτρεπτό ή μη εξετάζεται κατά περίπτωση. Ειδικότερα, αιολικά πάρκα που είναι δυνατόν να επηρεάζουν σημαντικά ένα τόπο του δικτύου Natura 2000 υπόκεινται σε δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεών τους, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3-4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Περαιτέρω, από το άρθρο 5 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, σε συνδυασμό προς τις λοιπές, μνημονευόμενες στην σκέψη 5 διατάξεις προκύπτει ότι δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση αιολικών πάρκων εάν προκαλεί σημαντική καταστροφή ή ενόχληση σε είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, μεταξύ των οποίων τα πουλιά που προστατεύονται από την οδηγία 79/409/ΕΟΚ ή στους σημαντικούς οικοτόπους τους, είτε βρίσκονται εντός είτε εκτός προστατευμένων περιοχών (ΣτΕ 2306/2016, 807/2014, 1421-2/2-13).

8. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων εξεδόθη κατά παράβαση της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ διότι στην άμεση περιοχή του έργου εμπίπτουν περιοχές που έχουν χαρακτηρισθεί ως SCI, και έχουν περιληφθεί με τον κωδικό GR1210001 "Όρος Βέρμιο" στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000.

9. Επειδή, κατά τα διαλαμβανόμενα στην ΜΠΕ με βάση την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη ΕΠΟ (βλ. ΜΠΕ 6.Γ.2 σελ. 226), ο προτεινόμενος χώρος εγκατάστασης του αιολικού πάρκου Βέρμιο (Γκιώνα - Μπουρίκα - Παναγίτσα - Σπανός), του Υποσταθμού Ανύψωσης 30/150 kV στην θέση Σούλι, του ΚΥΤ 30/150/400 kV στην θέση Βοσκότοπος, καθώς επίσης και οι ζώνες διέλευσης των Γραμμών Μεταφοράς Υψηλής και Υπερυψηλής Τάσης, δεν βρίσκονται σε ζώνες του Δικτύου Natura 2000 ή σε ζώνες Ramsar ή άλλου είδους ειδική φυσική περιοχή (Εθνικοί Δρυμοί, Μνημεία της Φύσης κτλ.). Αντιθέτως, το μεγαλύτερο τμήμα του αιολικού πάρκου Βέρμιο V, ένα μεγάλο τμήμα του αιολικού πάρκου Βέρμιο II και μικρά τμήματα των αιολικών πάρκων III, IV και VI (ήτοι αρχικώς 24 Α/Γ και, ακολούθως, μετά την

αφαίρεση μιας Α/Γ, 23 Α/Γ από τις 155 Α/Γ και κάποια τμήματα των δρόμων), ανήκουν στην περιοχή «Όρος Βέρμιο» με κωδικό GR1210001, η οποία, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ, ανήκει στις περιοχές κοινοτικού ενδιαφέροντος (Special Community Interest- SCI). Ακολούθως, οι μελετητές παραθέτουν χαρακτηριστικά στοιχεία για τους τύπους ενδιαιτημάτων και τα είδη χλωρίδας και πανίδας που απαντώνται στην εν λόγω περιοχή (ΜΠΕ 6.Γ.4.2 σελ. 232 επ.) και προβαίνουν σε δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων. Με βάση δε τα συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων στα φυσικά στοιχεία που αποτελούν στόχους προστασίας της περιοχής Natura 2000 καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι δεν προκύπτει κάποια ένδειξη σημαντικής υποβάθμισης της κατάστασής τους από το επίμαχο έργο και για τον λόγο αυτό η δέουσα εκτίμηση δεν κρίθηκε σκόπιμο να προχωρήσει σε περαιτέρω εξέταση, σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (ΜΠΕ 7.2.3.10. σελ. 332). Κατόπιν των ανωτέρω, εφόσον, όπως προαναφέρθηκε, σε περιοχές Natura δεν απαγορεύεται κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, αλλά εξαρτάται η έγκριση των δραστηριοτήτων αυτών από προηγούμενη δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του συγκεκριμένου έργου, εν προκειμένω δε με την μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων έχει συνεκτιμηθεί ο χαρακτήρας της ως άνω περιοχής και έχει γίνει εξέταση των συνεπειών της επέμβασης σ' αυτήν, ο εξεταζόμενος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, δεδομένης και της μη προβολής ειδικότερης αιτίας.

10. Επειδή, προβάλλεται ότι η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου πάσχει λόγω ελλιπούς, εσφαλμένης και αντιφατικής αιτιολογίας, δοθέντος ότι η προηγηθείσα ΜΠΕ δεν βασίζεται σε καμία πρόσφατη μελέτη ή επιστημονική έρευνα σε σχέση με την πανίδα του Βερμίου, η οποία να προσδιορίζει με ακρίβεια τις επιπτώσεις του εν λόγω αιολικού σταθμού σε κάθε είδος της πανίδας και της χλωρίδας της περιοχής ξεχωριστά. Αποτέλεσμα αυτού είναι να υποπίπτουν οι μελετητές σε σωρεία λαθών, εσφαλμένων εκτιμήσεων και αντιφάσεων, όπως οι αναφορές της ΜΠΕ περί απουσίας μεγάλων θηλαστικών, αρπακτικών μικρού μεγέθους κ.ά. Περαιτέρω, επισημαίνουν ότι δεν έχει ληφθεί υπόψη ότι το επίδικο έργο συνεπάγεται ανυπολόγιστες συνέπειες εν γένει στην οικεία πανίδα, όπου διαβιούν μεγάλα προστατευτέα θηλαστικά, όπως η αρκούδα (*ursus actus*) και ο λύκος (*canis lupus*) -είδη τα οποία η ΜΠΕ υπολαμβάνει απόντα από την περιοχή-, σπάνια ερπετά και έντομα, καθώς και σπάνια είδη πτηνών, όπως ο χρυσαετός (*aquila chrysaetos*), ο φιδαιτός (*circaetus gallicus*) και ο μαυροπελαργός (*ciconia nigra*), ενώ οι κορυφογραμμές του Βερμίου αποτελούν μεταναστευτικό διάδρομο και ειδικότερα το ανατολικό του τμήμα πολλών μεταναστευτικών πτηνών, όπως Περιστεροειδή (Φάσσες, Τρυγόνια), Κιχλιδή (προφανώς εννοούν Κιχλοειδή, Τσίχλες - Κότσυφες) και διάφορα στρουθιόμορφα πτηνά. Προς επίρρωση των ισχυρισμών τους για την ύπαρξη των ανωτέρω θηλαστικών και πτηνών, τα οποία, κατά τους ισχυρισμούς τους, η ΜΠΕ υπολαμβάνει ως απόντα από την περιοχή, παραθέτουν διάφορους ιστοτόπους. Περαιτέρω, αναφέρουν ότι από την κατασκευή και λειτουργία των αιολικών πάρκων προκαλείται θόρυβος με άμεση συνέπεια την όχληση και διατάραξη των ζώων και

πτηνών της περιοχής. Ισχυρίζονται, ότι οι μελετητές δεν εξειδικεύουν τις συνέπειες ανά είδος και δεν αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο απώλειας ειδών που δεν θα μπορέσουν να προσαρμοστούν. Προβάλλουν, ότι αναιτιολόγητα οι μελετητές επιχειρούν να συμψηφίσουν τα μειονεκτήματα από την ίδρυση και λειτουργία αιολικού πάρκου με την υπερθήρευση της περιοχής αποδίδοντας σ' αυτήν την μείωση των ειδών, υποπίπτουν όμως σε αντιφάσεις κάνοντας λόγο περί ανάκαμψης των πληθυσμών θηρευσίμων ειδών, όπως ως προς την ύπαρξη αγριοκούνελων και ελαφιών στην επίδικη περιοχή.

11. Επειδή, εν προκειμένω στην επίμαχη μελέτη διαλαμβάνονται τα εξής: «το έργο δεν πρόκειται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην χλωρίδα και πανίδα της άμεσης περιοχής του έργου, δεδομένου ότι η συνολική έκταση των εκχερσώσεων είναι σχετικά μικρή» (ΜΠΕ Εισαγωγή 1.2 (ν), σελ. 16, και παρομοίως ΜΠΕ 2 σελ. 23). «Η επιλογή της θέσης εγκατάστασης των αιολικών πάρκων ... ελαχιστοποιεί και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθότι η επιλεγείσα θέση είναι εν γένει άγονη και δεν περιλαμβάνει ιδιαίτερα στοιχεία πανίδας και χλωρίδας» (ΜΠΕ 5.3, σελ. 174)... Πανίδα ... Η πανίδα του όρους, παρά την απουσία μεγάλων θηλαστικών (λύκοι, αρκούδες κ.ά.), παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον. Αν και τα μεγάλα θηλαστικά, όπως η αρκούδα, ο λύκος και το ελάφι, δεν υπάρχουν σήμερα, εντούτοις παρατηρούνται πολλά άλλα, όπως αγριογούρουνα, λαγοί, σκαντζόχοιροι, ασβόι, κουνάβια, νυφίτσες και σκίουροι. Επίσης, συναντώνται σπάνια ερπετά, όπως ο λαφίτης (*Elaphe quatuorlineata*) και η ονυχοχελώνα (*Testudo bermanni*) καθώς και αμφίβια, όπως ο χτενοτρίτωνας (*Triturus cristatus*) και ο κιτρινογάστορας φρύνος (*Bombina variegata*). Υπάρχουν επίσης αρκετά είδη νυχτερίδων, πολλά νυκτόβια και ημερόβια αρπακτικά πουλιά, πολλά είδη πεταλούδων και άλλα σπάνια έντομα. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι ζωικοί πληθυσμοί του Βερμίου, ιδιαίτερα τα τριχωτά θηλαστικά που είναι και η καλύτερη λεία των κυνηγών, στο παρελθόν επλήγησαν από την υπερθήρευση αλλά και από τη γενικότερη υπερεκμετάλλευση του φυσικού πλούτου του δάσους. Τα είδη που επλήγησαν περισσότερο και τώρα αρχίζουν να ανακάμπτουν είναι ο λαγός, το αγριοκούνελο, ο αγριοχόιρος, το ελάφι και το ζαρκάδι. Σε φάση ανάκαμψης είναι και οι πληθυσμοί πτηνών που απαντώνται στην περιοχή, κυρίως του κότσυφα, του δρυοκολάπτη αλλά και των διαφόρων ειδών αετών και γερακιών που καταγράφονται στις πλαγιές του Βερμίου. Συνεπώς, η κύρια απειλή για τη σταθερότητα των οικοσυστημάτων της περιοχής προέρχεται από την υπερβόσκηση, το παράνομο κυνήγι και την ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη (ιδίως στην περιοχή των δύο χιονοδρομικών κέντρων) ...» (ΜΠΕ 6.Γ.4.1, σελ. 232). «Αναφορικά με τα είδη πανίδας, στον Πίνακα 6.Γ.4.2.4 παρουσιάζονται τα είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΚ που απαντώνται στην περιοχή GR1210001 «Όρος Βέρμιο» [Παρατίθεται πίνακας με τα εξής: θηλαστικά: πτερυγονυχτερίδα, μικρομυωτίδα, ποδαρομυωτίδα, πυρρομυωτίδα, τρανομυωτίδα, λαγόγυρος ή νυφίτσα. Αμφίβια και ερπετά: Κιτρινομπομπίνα, Λαφιάτης, μεσογειακή χελώνα, ιταλικός τρίτωνας. Ασπόνδυλα: μόρινος, είδος κολεόπτερου]... Στο τυποποιημένο δελτίο της περιοχής Natura GR1210001 δεν

αναφέρονται είδη ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ ή άλλα μεταναστευτικά είδη ορνιθοπανίδας που να απαντώνται στην περιοχή. Στον πίνακα 6.Γ.4.2.5 παρουσιάζονται άλλα σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας που εμφανίζονται στην περιοχή και δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΚ για τους οικότοπους ή στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147 (αντικατέστησε την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ), σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων της περιοχής Natura GR1210001....» (ΜΠΕ 6.Γ.4.2, σελ. 237-241, βλ. και ΜΠΕ 7.2.3.9 σελ. 332-3).....«Κατά τη φάση κατασκευής του έργου, λόγω των εργασιών προετοιμασίας του χώρου εγκατάστασης, των εργασιών διάνοιξης δρόμων καθώς και των εργασιών κατασκευής των Α/Γ, πρόκειται να αυξηθούν τα επίπεδα θορύβου στην περιοχή αν και όχι σημαντικά... Η αύξηση του θορύβου ενδεχομένως να δημιουργήσει μικρά προβλήματα στην πανίδα της περιοχής, οδηγώντας την κατά το διάστημα κατασκευής σε μερική μετακίνηση. Εν τούτοις, η όχληση θα είναι μικρής διάρκειας και έντασης και τελικά αναστρέψιμη μετά το πέρας των εργασιών... Η διάνοιξη νέων δρόμων για τη μεταφορά του εξοπλισμού δεν πρόκειται να μεταβάλει την υπάρχουσα κατάσταση πρόσβασης, αντιθέτως θα μπορέσει να συμβάλει στην καλύτερη φύλαξη της περιοχής από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, καθώς θα μπορούσε να αξιοποιηθεί από αυτές για την οργάνωση περιπολιών κ.τ.λ. Τα αιολικά πάρκα δεν θα αποτελέσουν τεχνητό φραγμό απομόνωσης για τη μετακίνηση ζώων αλλά και την εξάπλωση φυτών δεδομένου ότι είναι ήπιας μορφής επέμβαση, χωρίς ύπαρξη περίφραξης, ενώ η κατά θέσεις εγκατάσταση των Α/Γ επιτρέπει το ανέπαφο των ενδιάμεσων εκτάσεων και κατ' επέκταση τη χρήση τους από την πανίδα της περιοχής. Αναμένεται η απομάκρυνση των πλέον ευαίσθητων ειδών όπως μικρά θηλαστικά και μικρά νυκτόβια πουλιά από τις θέσεις πηγών θορύβου και φωτός καθώς ο θόρυβος και ο ισχυρός φωτισμός κατά τη φάση κατασκευής αλλά και λειτουργίας αποτελούν παράγοντες όχλησης για αυτούς τους ζωικούς πληθυσμούς. ... Δεν υπάρχει λοιπόν κίνδυνος υποβάθμισης των υπάρχοντων ζώων. ... Η θνησιμότητα που οφείλεται σε συγκρούσεις των νυχτερίδων με τις ανεμογεννήτριες συγκεντρώνει την προσοχή των περισσότερων αναφορών. Η επίπτωση αυτή μάλιστα αναφέρεται σε ορισμένες περιπτώσεις ως πιο σημαντικό πρόβλημα από την αντίστοιχη θνησιμότητα ειδών ορνιθοπανίδας σε ότι αφορά στη χωροθέτηση αιολικών πάρκων ...» (ΜΠΕ 7.2.1.2, σελ. 296-297). Ειδικώς για τις επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα, διαλαμβάνονται στην επίμαχη ΜΠΕ τα εξής: «Επιπτώσεις σε ορνιθοπανίδα ... Είναι πολύ σημαντικό ότι το υπό μελέτη έργο δεν χωροθετείται εντός Ζώνης Ειδικής Προστασίας (Special Protection Area = SPA) του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 ή εντός Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (Important Bird Area - IBA). Επιπρόσθετα, το αιολικό πάρκο δεν χωροθετείται εντός κάποιου κύριου διαδρόμου διέλευσης μεταναστατευτικών πουλιών Φάση κατασκευής. Εκτιμάται ότι κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου θα υπάρξει μικρή όχληση των φωλιαζόντων κυρίως πτηνών λόγω της αυξημένης κίνησης και του θορύβου όπως επίσης και λόγω απώλειας τμήματος του ενδιαιτήματός τους. Ως αποτέλεσμα θα υπάρξει μετατόπιση ατόμων από την περιοχή που πραγματοποιούνται οι χωματοργικές εργασίες σε γειτονικές

περιοχές για το μικρό χρονικό διάστημα που θα εκτελούνται οι εργασίες. Συνεπώς δεν θα υπάρξει σημαντική επίπτωση στην ορνιθοπανίδα της περιοχής. ... Φάση λειτουργίας ... Όχληση που οδηγεί σε εκτόπιση των πουλιών και αλλαγή των διαδρομών πτήσεων (barrier effect) ... Ο κατάλληλος σχεδιασμός των πάρκων μπορεί να ελαττώσει πιθανή...διατάραξη στην μετακίνηση των πουλιών, όπως για παράδειγμα η δημιουργία μεγάλων και φαρδιών διαδρόμων μεταξύ των συμπλεγμάτων των ανεμογεννητριών. Οι αρχές αυτές σχεδιασμού ακολουθήθηκαν πιστά στην περίπτωση του υπό μελέτη έργου και μάλιστα υπερκεράζονται λόγω της υιοθετηθείσης τεχνολογίας των ανεμογεννητριών (υψηλού δυναμικού με μεγάλη ακτίνα έλικας και με ελάχιστη ελεύθερη απόσταση μεταξύ τους περίπου τα 300 μ.)Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι τα είδη ορνιθοπανίδας της περιοχής, ακόμη και τα αρπακτικά, είναι μικρού μεγέθους εκτιμάται ότι δεν προκύπτει θέμα φραγμού στη μετακίνησή τους λόγω των αιολικών πάρκων... Σε σχέση με τον υπό μελέτη αιολικό σταθμό, έπειτα από υπολογισμούς βρέθηκε ότι η ελάχιστη απόσταση μεταξύ δύο ανεμογεννητριών είναι 287 μ ... Ο χώρος που παραμένει ελεύθερος [μετά την αφαίρεση χώρου που επηρεάζεται από barrier effect] για την κίνηση και γενικά τη δραστηριότητα των πουλιών ανέρχεται σε 78,5% του διαθέσιμου χώρου πριν την κατασκευή του έργου. Γίνεται εμφανές ότι η σχετική επίπτωση του "barrier effect" δεν είναι σημαντική και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι βάσει του σχεδιασμού του υπό μελέτη έργου χρησιμοποιούνται λιγότερες και μεγαλύτερες ανεμογεννήτριες, καθώς και ότι οι αποστάσεις μεταξύ των διαδοχικών ανεμογεννητριών είναι σχετικά μεγάλες. ... Πέραν αυτού, τα είδη ορνιθοπανίδας γενικά εκτιμάται ότι προσαρμόζονται γρήγορα στους προαναφερθέντες παράγοντες όχλησης όπως και στην παρουσία και θόρυβο των ανεμογεννητριών (Devereux et al. 2008; Madsen & Boertman 2008; Powlesland 2009) [Μεσολαβεί παράθεση μελετών σε σχέση με τις πιθανότητες/κίνδυνο σύγκρουσης πτηνών με Α/Γ] ... Τονίζεται ότι η περιοχή του έργου δεν αποτελεί κύριο μεταναστευτικό διάδρομο ... [Ακολουθεί διάγραμμα διαδρόμων αποδημητικών πουλιών για τον ελλαδικό χώρο (Πηγή Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία) απ' όπου προκύπτει ότι ο υπό μελέτη αιολικός σταθμός δεν ανήκει σε κάποιον από τους κυριότερους διαδρόμους αποδημητικών πουλιών για τον ελλαδικό χώρο]» (ΜΠΕ 7.2.1.4 σελ. 304-312).

12. Επειδή, ανεξάρτητα από τις όποιες ειδικότερες αναφορές της, από το προεκτεθέν περιεχόμενο της εγκριθείσης με την προσβαλλόμενη πράξη ΜΠΕ προκύπτει ότι από την άποψη της καταγραφής της πανίδας και των επιπτώσεων σ' αυτήν από την κατασκευή και λειτουργία του έργου η μελέτη παρίσταται επαρκώς αιτιολογημένη, ενόψει μάλιστα και του ότι οι αιτούντες δεν επικαλούνται στοιχεία που να αμφισβητούν με συγκεκριμένο και τεκμηριωμένο τρόπο την ακρίβεια και επάρκεια των ανωτέρω εκτιμήσεων, εφόσον δια των μνημονευομένων διαδικτυακών τόπων, στους οποίους άλλωστε δεν αναρτάται κάποιου είδους πρόσφατη έρευνα ή μελέτη, δεν αποδεικνύονται οι προβαλλόμενοι ισχυρισμοί τους, όπως περί βιοτόπου αρκούδας στο Βέρμιο κ.ά. Εξάλλου, δοθέντος ότι η υπόψη περιοχή δεν εντάσσεται σε Ζώνη Ειδικής

Προστασίας, ούτε χαρακτηρίζεται ως Σημαντική Περιοχή για τα πουλιά, σύμφωνα δε με την ΜΠΕ δεν αποτελεί κύριο μεταναστευτικό διάδρομο, οπωσδήποτε δεν απαιτείτο ως προϋπόθεση για την έκδοση της προσβαλλόμενης ΕΠΟ η σύνταξη ειδικής ορνιθολογικής μελέτης (βλ. ΣτΕ 4981/2014, 807/2014, 1422/2013). Σε κάθε περίπτωση, οι επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα έχουν επαρκώς εκτιμηθεί, ενόψει και της φύσεως του επίμαχου φιλικού προς το περιβάλλον έργου και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του (αραιά χωροθετημένες Α/Γ, ώστε να επιτρέπεται η απρόσκοπτη διέλευση των πουλιών ανάμεσά τους). Συνεπώς, οι ισχυρισμοί των αιτούντων περί ανεπανόρθωτης βλάβης στην πανίδα /ορνιθοπανίδα της περιοχής πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι, ως απαράδεκτοι δε, καθ' ό μέρος αμφισβητούν ευθέως την ανέλεγκτη ακυρωτικώς τεχνική κρίση της Διοικήσεως.

13. Επειδή, περαιτέρω οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι οι μελετητές περιορίζονται να αναφέρουν αποκλειστικά και μόνον τις επιπτώσεις του έργου στη Μαύρη Πεύκη, δεν γίνεται δε καμία αναφορά στη ΜΠΕ για την χλωρίδα και βλάστηση της περιοχής και στις πιθανές επιπτώσεις σ' αυτήν. Ισχυρίζονται ότι, παρ' όλη την επίκληση και παράθεση του Τυποποιημένου Εντύπου Δεδομένων («STANDARD DATA FORM») της περιοχής Natura 2000, οι μελετητές δεν έχουν λάβει υπόψη πρόσφατες μελέτες της χλωρίδας και βλάστησης του Βερμίου (Χοχλιούρος 2005) ή πρόσφατες εκδόσεις που αφορούν σπάνια και ενδημικά είδη της Ελλάδας (Φοίτος κ.ά. 2009). Οι αιτούντες κάνουν λόγο για «τουλάχιστον» 34 ελληνικά ενδημικά φυτικά είδη και υποείδη που απαντούν στο όρος Βέρμιο και ενδέχεται να απαντούν στις θέσεις εγκατάστασης των ανεμογεννητριών ή στη ζώνη κατάληψης του υπό κατασκευή οδικού δικτύου. Επισημαίνουν ότι δεν γίνεται μνεία για πιθανές επιπτώσεις στα "52 taxa (φυτικά είδη και υποείδη) που απαντούν στο όρος" και περιλαμβάνονται σε καταλόγους προστατευόμενων ειδών [αναφέρονται: α) πδ 67/1981 (Α' 23 - εκ παραδρομής αναφέρεται το πδ 66/1981-), β) World Conservation Monitoring Centre, γ) European Red List of Globally threatened Animals and Plants, δ) Plants IUCN Red List for Greece, ε) συνθήκη Cites και στ) βιβλίο ερυθρών δεδομένων των σπανίων και απειλούμενων φυτών της Ελλάδας]. Επισημαίνεται, επίσης, μη εκτενής αναφορά στη ΜΠΕ του taxon *isatis vermia*, το οποίο απαντάται αποκλειστικά στο Βέρμιο, και της σπανίας για το όρος φυτοκοινωνίας *Deschampsia caespitose-Geum coccineum*.

14. Επειδή, εν προκειμένω αναφορικά με τις επιπτώσεις του επίμαχου έργου στην περιοχή αναφέρονται στην ΜΠΕ τα εξής: «(ν) το έργο δεν πρόκειται να έχει σημαντικές αρνητικές συνέπειες στην χλωρίδα και πανίδα της άμεσης περιοχής του έργου, δεδομένου ότι η συνολική έκταση των εκχερσώσεων είναι σχετικά μικρή» (ΜΠΕ Εισαγωγή σελ. 16). Στο Κεφάλαιο 6.Γ γίνεται περιγραφή του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, μνημονεύονται οι ειδικές φυσικές περιοχές και οι ζώνες βλάστησης της περιοχής (ΜΠΕ σελ. 225-232) με αναφορά στα σπάνια είδη και οικοτόπους της ευρύτερης περιοχής του Βερμίου όπως δάση με μαυρόπευκα, συστάδες με ιτάμους, δάση με πλατύφυλλες δρύες, το τοπικό ενδημικό είδος *Isatis vermia* και γίνεται

αναφορά σε άλλα σπάνια φυτά που συναντώνται στην περιοχή. Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων (Standard Data Form) στην περιοχή Natura GR1210001 δεν απαντώνται είδη χλωρίδας του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΚ (ΜΠΕ σελ. 237), ενώ στον Πίνακα 6.Γ.4.2.5 γίνεται αναφορά στα είδη χλωρίδας και πανίδας που δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και στο Παράρτημα I της οδηγίας 2009/147/ΕΚ, αλλά εμφανίζονται εντός της ανωτέρω περιοχής Natura, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα φυτικά είδη *Geum coccineum* και *isatis vermia* (ΜΠΕ σελ.240) . Περαιτέρω, σύμφωνα με τη ΜΠΕ, δεν προβλέπονται μεγάλες επιπτώσεις στη χλωρίδα της περιοχής, σε κάθε δε περίπτωση αναφέρεται ότι: «Οι επιπτώσεις στη βλάστηση θα είναι ακόμη μικρότερες επειδή στην μελέτη φυτοτεχνικής αποκατάστασης που θα συνταχθεί θα προβλέπεται η φύτευση των πρηνών των επιχωμάτων με φυτάρια *M. Πεύκης*. Επίσης με την προτεινόμενη φυτοτεχνική αποκατάσταση και την φύτευση των πρηνών των επιχωμάτων ουσιαστικά δεν πρόκειται να επέλθει καμία μεταβολή της αντιπροσωπευτικότητας της *M. Πεύκης* και η φυσική βλάστηση θα επανέλθει αφενός με την τεχνητή οδό αφετέρου με την φυσική με την πλαγιοσπορά των κρασπεδιαίων ατόμων της δασοσκεπούς έκτασης...θα πρέπει να σημειωθεί η ικανότητα των ενδημικών ειδών να αποκαθίστανται μετά από έντονη διατάραξη των ενδημικών ειδών» (ΜΠΕ 7.2.1.2 σελ. 296). Τέλος, τόσο στη ΜΠΕ, όσο και στην επίδικη ΕΠΟ προβλέπονται φυτοτεχνικές παρεμβάσεις και αποκατάσταση της βλάστησης τόσο στη φάση κατασκευής, όσο και στη φάση λειτουργίας του έργου (ΜΠΕ 8.2.1 σελ. 404 και 8.4.1 σελ. 408-412, ΑΕΠΟ Φάση κατασκευής υπό 12, υπό 24.9, 24.10, 24.11, 24.13 – Φάση λειτουργίας υπό η). Ενόψει των ανωτέρω αναφερομένων στην ΜΠΕ και δεδομένου ότι, κατ' αρχήν, εξ ουδεμιάς διατάξεως επιβάλλεται η σύνταξη ειδικής διακριτής μελέτης για τη χλωρίδα της περιοχής, η ΜΠΕ παρίσταται επαρκής, ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, και ο σχετικός λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι δεν προβάλλεται πώς θα επηρεαστούν τα αναφερόμενα φυτικά είδη από το είδος της ένδικης δραστηριότητας, ούτε ο ισχυρισμός συνοδεύεται από οποιαδήποτε τεκμηρίωση (πρβλ. ΣτΕ 3565/2014).

15. Επειδή, προβάλλεται ότι η έγκριση περιβαλλοντικών όρων είναι πλημμελώς αιτιολογημένη, ως εκ του ότι τα χαρακτηριστικά του έργου θα επιφέρουν δυσανάλογες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, στις δασικές εκτάσεις και τους βοσκοτόπους και, συγκεκριμένα, δια της κατασκευής πολυάριθμων δρόμων σύνδεσης, νέων χαράξεων, συνοδών έργων διασύνδεσης, μεγάλων έργων οδοποιίας και χωματοργικών έργων, καθώς και έργων υποστήριξης και υποδομής. Ειδικώς προβάλλεται ότι η διάνοιξη νέων δρόμων, «οι οποίοι θα έχουν πλάτος και ποιότητα τέτοια που θα επιτρέπουν την οδική πρόσβαση στην «απάτητη» κορυφογραμμή του Βερμίου ακόμη και σε οχήματα με αμιγώς «ασφάλτινο» χαρακτήρα, με αποτέλεσμα την κατακόρυφη αύξηση της συχνότητας διέλευσης τροχοφόρων σε μέρη στα οποία η πρόσβαση μέχρι σήμερα μπορούσε να γίνει μόνο από πεζούς», ιδιαίτερα σε κορυφογραμμές, προκαλεί μόνιμη αλλαγή της εδαφοκάλυψης και εκτεθειμένες

επιφάνειες στην επιφανειακή διάβρωση, δεν θα συμβάλει δε στην καλύτερη φύλαξη της περιοχής, παρά θα επεκτείνει παραβατικές συμπεριφορές (λαθροθηρία, λαθροϋλοτομία κ.ά.).

16. Επειδή, εν προκειμένω στην ΜΠΕ αναφέρεται ότι στην ευρύτερη περιοχή του αιολικού σταθμού οι περισσότερες και μεγαλύτερες εκτάσεις έχουν δασικό χαρακτήρα, δεν μπορούν, ωστόσο, να αποκλεισθούν στο πλαίσιο του επίμαχου έργου οι επεμβάσεις σε δασικές εκτάσεις ως εκ του συνδυασμού των αιολικών και άλλων δεδομένων της περιοχής (μεγαλύτερο αιολικό δυναμικό σε δασικές εκτάσεις, απόσταση από οικισμούς, επίπεδα θορύβου σε άλλες μη δασικές εκτάσεις, κ.ά.) (ΜΠΕ 5.2.1.2 σελ. 161-167). Εξάλλου στην Μελέτη έχει αποτυπωθεί η κατάσταση του αβιοτικού φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής (ΜΠΕ Κεφάλαιο 6, σελ. 197 επ.) και δη όσον αφορά τα μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά (ΜΠΕ Κεφάλαιο παρ. 6.Β.2, σελ. 209-213) και τα γεωλογικά (ΜΠΕ Κεφάλαιο 6.Β.3, σελ. 214-216), τεκτονικά (ΜΠΕ Κεφάλαιο 6.β.4, σελ. 216-219) και εδαφολογικά χαρακτηριστικά (ΜΠΕ Κεφάλαιο 6.Β.5, σελ. 219-223). Ειδικότερα, το αιολικό πάρκο, καθώς και η εσωτερική οδοποιία αναπτύσσεται από υψόμετρο 1.400 μ. μέχρι 2.050 μ. (υψηλότερη κορυφή του Βερμίου), ενώ οι δρόμοι πρόσβασης συνδέουν το λεκανοπέδιο της Πτολεμαΐδας με την κορυφογραμμή του Βερμίου, με υψόμετρα τα οποία κυμαίνονται από 750 μ. – 1400 μ. (ΜΠΕ, σελ. 210), η δε ευρύτερη περιοχή του όρους κατατάσσεται στην Ζώνη Ι (ήτοι, χαμηλής ως προς τον υπόλοιπο Ελλαδικό χώρο) σεισμικής επικινδυνότητας (ΜΠΕ σελ. 216). Το βόρειο αιολικό πάρκο Βέρμιο (Γκιώνα – Μπουρίκα – Παναγίτσα – Σπανός) καταλαμβάνει έκταση που στο μεγαλύτερο ποσοστό της είναι βραχώδης με αραιή χαμηλή θαμνώδη βλάστηση, ενώ εντός της ευρύτερης περιοχής υπάρχουν δασοσκεπείς εκτάσεις που δεν επηρεάζονται (ΜΠΕ σελ. 27). Στη ΜΠΕ γίνεται η εκτίμηση ότι η διάνοιξη της απαιτούμενης οδοποιίας, η εγκατάσταση των Α/Γ και η ηλεκτρολογική διασύνδεση θα προκαλέσουν μέτριες αρνητικές επιπτώσεις στο ανάγλυφο και στη μορφολογία του εδάφους, δεδομένης και της μορφολογίας του εδάφους στην επίδικη περιοχή, η οποία δεν είναι ιδιαίτερης αισθητικής ή γεωλογικής αξίας, μερικώς αναστρέψιμες, καθώς με μια σειρά μέτρων το έδαφος θα αποκατασταθεί στην αρχική του μορφή (ΜΠΕ σελ. 290, βλ. και ΜΠΕ 8.1 σελ. 398). Περαιτέρω, στην επίδικη ΜΠΕ προβλέπεται, σε σχέση με τις επιπτώσεις στη μορφολογία από την κατασκευή – χάραξη και τη μόνιμη παρουσία των δρόμων, η αποκατάσταση των επιφανειών των επιχωμάτων, η πλήρωσή τους με φυτική γη και η φύτευσή τους, η εκτέλεση αντιδιαβρωτικών έργων μετά τις χωματοουργικές εργασίες (ΜΠΕ 8.1.1 σελ. 400-1). Συναφώς, περιλαμβάνονται σχετικοί όροι στην προσβαλλόμενη απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων [βλ. όρους υπό δ της ΑΕΠΟ «Τεχνικά έργα και μέτρα αντιμετώπισης της υποβάθμισης του περιβάλλοντος που επιβάλλεται να κατασκευασθούν ή να ληφθούν», μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται σε σχέση α) με τη φάση κατασκευής το πλάτος του οδικού δικτύου δεν θα υπερβαίνει σε καμία περίπτωση τα πέντε (5) μέτρα (δ υπό 4), οριοθέτηση των ζωνών κατάληψης με περιορισμό των εκσκαφών στις απολύτως αναγκαίες (δ υπό 7), επαναξιοποίηση των

εκσκαφών για επανεπιχώσεις και επαναχρησιμοποίησή τους στις φυτεύσεις (δ υπό 8), η κατασκευή των κτιρίων να γίνει με τέτοια υλικά και τρόπο, ώστε να εντάσσεται αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής (δ υπό 10), απαγόρευση απόθεσης πλεοναζόντων ή ακατάλληλων προϊόντων εκσκαφής σε θέσεις που επηρεάζουν την επιφανειακή ροή των υδάτων ή εμπίπτουν εντός περιοχών Δικτύου Natura 2000 (δ υπό 13), πρόνοια για την προστασία των δασικών εκτάσεων και την αποφυγή διαβρώσεων των εδαφών, δοθέντος ότι η ΑΕΠΟ αποτελεί ταυτόχρονα και έγκριση επέμβασης (δ υπό 24 και 24.1 έως 24.25) κ.ά., και β) σε σχέση με τη φάση λειτουργίας, εγκατάσταση δικτύου πυρόσβεσης (δ υπό 1), να τηρηθούν οι περιβαλλοντικοί όροι που προτείνονται στη ΜΠΕ που συνοδεύει την ΑΕΠΟ (δ υπό 3)]. Με τα δεδομένα αυτά, εφόσον από το περιεχόμενο της μελέτης του επίμαχου έργου προκύπτει ότι έχει αποτυπωθεί η κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής και ότι έχει κατ' αρχήν ληφθεί πρόνοια για τη διατήρηση και αποκατάσταση ειδικώς των δασικών εκτάσεων και εν γένει του φυσικού περιβάλλοντος, ο ανωτέρω προβαλλόμενος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

17. Επειδή, οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι οι περιβαλλοντικοί όροι πάσχουν ως εκ του ότι αντίκεινται στο νομοθετικό πλαίσιο προστασίας του τοπίου (ν. 3827/2010 – διατάξεις ευρωπαϊκής σύμβασης του τοπίου). Συναφώς προβάλλουν ότι με την εγκατάσταση των Α/Γ θα πληγεί ανεπανόρθωτα η εικόνα του φυσικού τοπίου, θα προκληθεί θόρυβος από την λειτουργία τους καθώς και σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων των γύρω περιοχών. Σε σχέση με την τελευταία επίπτωση (υγεία) αναφέρονται οι αντιδράσεις κατοίκων της Γερμανίας απέναντι στα αιολικά πάρκα.

18. Επειδή, εν προκειμένω από την Μελέτη προκύπτει ότι οι πλησιέστεροι οικισμοί προς το έργο είναι η Ερμακιά σε απόσταση 3.600 μ νοτίως του αιολικού πάρκου Βέρμιο (Γκιώνα – Μπουρίκα – Παναγίτσα – Σπανός), το Μεσόβουνο σε απόσταση 3.100 μ. δυτικά του αιολικού πάρκου Βέρμιο (Γκιώνα – Μπουρίκα – Παναγίτσα – Σπανός) και ο οικισμός της Κουμαριάς, που απέχει περίπου 1.800 μ. από το αιολικό πάρκο Βέρμιο V. Ο πλησιέστερος παραδοσιακός οικισμός είναι τα Παλαιά Ξανθόγεια, του Δήμου Βεγορίτιδας, Νομού Πέλλας, ο οποίος βρίσκεται 20 χλμ. βόρεια του αιολικού πάρκου Βέρμιο (Γκιώνα – Μπουρίκα – Παναγίτσα – Σπανός), ενώ ο μοναδικός παραδοσιακός οικισμός του Νομού Κοζάνης είναι η Σιάτιστα που βρίσκονται σε πολύ μεγάλη απόσταση από το έργο (περίπου 45 χλμ.) (ΜΠΕ 6.Β.2.2 β σελ. 213). Προκύπτει, επίσης, ότι όσον αφορά στο τοπίο και την επίδραση του έργου κατά τη φάση λειτουργίας του, πραγματοποιήθηκε μελέτη οπτικής επαφής με τη χρήση του προγράμματος WindFarm Release 4.0.2.3 (ΜΠΕ 7.1.2.1, σελ. 280-287). Όπως επισημαίνεται, οι μοντέρνες Α/Γ χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερες δυνατότητες οπτικής αποδοχής, οι δε προκείμενες Α/Γ φέρουν στοιχεία (απλοί σωληνωτοί πύργοι, έλικας τριών πτερυγίων, χρωματισμός Α/Γ με χρώμα που εντάσσεται στο περιβάλλον) που επιτείνουν την αρμονική ένταξη του αιολικού πάρκου στο περιβάλλον, ενώ στην εγγύς περιοχή δεν υπάρχουν αξιοθέατα ή κάποια μοναδικά μνημεία φύσης ή πολιτιστικής κληρονομιάς (ΜΠΕ

7.1.2.1 σελ. 280). Τα έργα ηλεκτρικής σύνδεσης εκτιμώνται από την ΜΠΕ ως απλά χωρίς υποβάθμιση περιβαλλοντικών παραγόντων ή αισθητικής του τοπίου. Όπως επίσης εκτιμάται (ΜΠΕ 7.1.2.2 σελ. 287-8) ότι τα κτήρια των οικίσκων ελέγχου, λόγω της περιορισμένης δυνατότητας θέασής τους από τους οικισμούς και λόγω του γεγονότος ότι ακολουθούν κατά το δυνατόν την αρχιτεκτονική των κτηρίων της ευρύτερης περιοχής, δεν αναμένεται να προκαλέσουν σημαντική αισθητική όχληση, ότι η θέση των υποσταθμών είναι απομονωμένη, αθέατη και μακριά από τουριστικές, πολιτιστικές και ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ότι η όδευση της γραμμής μεταφοράς Υ.Τ. και Υ.Υ.Τ. απέχει την μεγαλύτερη δυνατή απόσταση από οικισμούς ή περιοχές αισθητικού ενδιαφέροντος. Εξάλλου, ως προς τις ακουστικές επιπτώσεις του έργου, επισημαίνεται στη Μελέτη ότι το έργο αναπτύσσεται μακριά από τους υφιστάμενους οικισμούς και ανθρωπογενείς δραστηριότητες, ενώ ως προς τον θόρυβο εξασφαλίζεται ελάχιστο επίπεδο θορύβου μικρότερο των 45dB, όπως αποδεικνύεται από τη μελέτη θορύβου και τον Χάρτη Θορύβου Περιοχής Αιολικών Πάρκων, που ενσωματώνονται στην επίδικη ΜΠΕ (ΜΠΕ 7.3.2 σελ. 336), ενώ συνάγεται ότι στους πλησιέστερους οικισμούς ο θόρυβος των Α/Γ καλύπτεται από τον περιβαλλοντικό θόρυβο (background noise) και είναι πρακτικά μη αντιληπτός στον άνθρωπο (ΜΠΕ 7.3.7.1 σελ. 365 και εν γένει 7.3.7 σελ. 359-367 και 11.2.3 Σχέδιο ισοθορυβικών καμπυλών αιολικού πάρκου), όπως εξάλλου είναι πολύ χαμηλά τα επίπεδα θορύβου από τα έργα ηλεκτρικής διασύνδεσης (ΜΠΕ 7.3.7.2 Β σελ. 366-7). Εξάλλου, η όχληση κατά τη φάση της κατασκευής στην πανίδα της περιοχής αναμένεται από τη ΜΠΕ να είναι μικρής διάρκειας και έντασης και τελικά αναστρέψιμη (ΜΠΕ 7.2.1.2 σελ. 296). Συμπερασματικά, οι μελετητές εκτιμούν ότι το έργο δεν θα αλλοιώσει τα τοπιολογικά χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής, σ' αυτό δε συνηγορεί, πρωτίστως, η μεγάλη κλίμακα των ορεινών όγκων της περιοχής σε σχέση με την κλίμακα των γραμμικών διαστάσεων των ανεμογεννητριών (ΜΠΕ 7.4.2.4.5. σελ.393). Κατόπιν αυτών, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Και τούτο ανεξαρτήτως της αοριστίας και του αναπόδεικτου των προβαλλόμενων ισχυρισμών, περί αντιθέσεως του έργου προς το ν. 3827/2010 και περί βλάβης στην υγεία των κατοίκων των γύρω περιοχών από το έργο.

19. Επειδή περαιτέρω προβάλλεται ότι απουσιάζει από την ΜΠΕ «παντελώς» η έρευνα άλλων εναλλακτικών λύσεων ως προς τη χωροθέτηση του εν λόγω αιολικού σταθμού σε άλλη περιοχή. Ο λόγος είναι απορριπτέος ως ερειδόμενος επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, διότι στο Κεφάλαιο 5 εξετάζονται οι εναλλακτικές λύσεις χωροθέτησης, όπως και η μηδενική λύση. Συγκεκριμένα προκύπτει, ότι η επίμαχη περιοχή αιολικής καταλληλότητας κατά το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ περιστοιχίζεται από άλλα αιολικά πάρκα, που έχουν λάβει άδεια παραγωγής, ώστε δεν είναι δυνατή η χωροθέτηση σε άλλη γειτονική περιοχή της τελικώς επιλεγείσας για τον επίδικο σταθμός της οικείας δυναμικής (ΜΠΕ 5.2.1.2.1 σελ. 165), ενώ η επιλογή της μηδενικής λύσης θα είχε ως

συνέπεια τη μη αξιοποίηση του αιολικού δυναμικού της περιοχής και τη μη προώθηση των επιταγών της εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας σε σχέση με την ενίσχυση του ενεργειακού δυναμικού από ΑΠΕ (ΜΠΕ 5.3.4 σελ. 195-196 και γενικότερα βλ. Κεφάλαιο 5 σελ. 158-196).

20. Επειδή, προβάλλεται ότι για την άδεια εγκατάστασης αιολικού πάρκου απαιτείται κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος, να έχει προηγηθεί η σύνταξη σχεδίων χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως τα αιολικά πάρκα, και ότι ουδέν περί τούτου έλαβε χώρα στην συγκεκριμένη περιοχή. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος διότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3851/2010, η χωροθέτηση του επίμαχου έργου έγινε με άμεση και αποκλειστική εφαρμογή των διατάξεων του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ΑΠΕ. (βλ. ΣΤΕ 2741/2014 κ.ά.)

21. Επειδή, προβάλλεται ότι κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης ΑΕΠΟ δεν ελήφθησαν υπόψη, όπως προκύπτει από το προοίμιό της, οι γνωμοδοτήσεις των Δημοτικών Συμβουλίων Εορδαίας, Βέροιας και Νάουσας, καθώς και η αρνητική γνωμοδότηση της τοπικής κοινότητας Πύργων, κατά παράβαση της ΥΑ οικ. 1649/45/14.1.2014. Ο λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος διότι σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση υπ' αριθμ. 37111/2021/2003 (Β' 1391) περί του τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά την διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, η οποία ήταν εφαρμοστέα εν προκειμένω, εφόσον η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 170044/9-1-2014 ΑΕΠΟ εκδόθηκε πριν την κατάργηση της εν λόγω αποφάσεως με την απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής υπ' αριθμ. 1649/45/14.1.2014 (ΦΕΚ 45 Β/15-1-2014), αρμόδιο όργανο για να γνωμοδοτεί επί της ΜΠΕ είναι το οικείο νομαρχιακό συμβούλιο και όχι ο δήμος ή οι δήμοι στα όρια των οποίων θα κατασκευαστεί το έργο, στο οποίο αφορά η μελέτη (βλ ΣΤΕ 1719/2012). Και τούτο ανεξαρτήτως του ότι, κατά τα προεκτεθέντα, τα Δημοτικά Συμβούλια Εορδαίας και Βέροιας γνωμοδότησαν, κατ' αρχήν, θετικά για το έργο, η δε γνωμοδότηση του Δημοτικού Συμβουλίου Νάουσας ελήφθη υπόψη, όπως προκύπτει από το προοίμιο (στοιχ. 52) της προσβαλλόμενης πράξεως, δεν προβάλλεται δε συναφώς ειδικότερη αιτίαση.

22. Επειδή, όπως έχει παγίως κριθεί, η ευθεία αξιολόγηση από μέρους του δικαστή των συνεπειών ορισμένου έργου ή δραστηριότητας και η κρίση αν η πραγματοποιήσή του αντίκειται στην αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης εξέρχονται των ορίων του ακυρωτικού ελέγχου διότι προϋποθέτουν διαπίστωση πραγματικών καταστάσεων, διερεύνηση τεχνικών θεμάτων, ουσιαστικές εκτιμήσεις και στάθμιση στηριζόμενη στις εκτιμήσεις αυτές. Κατ' ακολουθίαν, παράβαση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης μπορεί να ελεγχθεί ευθέως από τον ακυρωτικό δικαστή μόνον αν από τα στοιχεία της δικογραφίας και με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας προκύπτει ότι

η προκαλούμενη από το έργο ή τη δραστηριότητα βλάβη για το περιβάλλον είναι μη επανορθώσιμη και έχει τέτοια έκταση και συνέπειες ώστε προδήλως να αντιστρατεύεται την παραπάνω συνταγματική αρχή. Τέτοια περίπτωση όμως δεν συντρέχει εν προκειμένω, ενόψει και όσων έχουν ήδη γίνει δεκτά και συνεπώς ο λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας πρέπει να απορριφθεί (βλ . ΣΤΕ 3565-6/2014 κ.ά.).

23. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, μη προβαλλομένου άλλου λόγου ακυρώσεως η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να γίνει δεκτή η παρέμβαση.